

Д-р Стојанка Мирчева, вонреден професор¹

Д-р Жаклина Просароска²

ПРЕДИЗВИЦИ И ДИЛЕМИ ЗА ПОЛИЦИСКОТО РАБОТЕЊЕ ПРИ ПРИМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕКРШОЦИ

УДК 35.076.7: (351.74.076(497.7))
1.02 Прегледна научна статија

Апстракт

Имајќи ја предвид специфичноста, улогата и обемот на работа на полицијата, пред се изразен преку превентивната и репресивната компонента на полициското работење во спречување на прекршоци и откривање на сторителите, предмет на интерес на овој труд ќе биде полициското постапување при констатирање на прекршоци. Исто така фокусот е на предизвиците со кои се соочува полицијата при постапувањето по Законот за прекршоците. Анализата е насочена кон полициското постапување во врска со прекршоци за кои полицијата е должна да му предложи на сторителот на прекршокот една од забрзаните постапки, а особено нормативната инсуфициенција и ефекти врз остварувањето на правата на граѓаните. Посебен предмет на интерес е полициското постапување во спроведувањето на Законот за прекршоците против јавниот ред и мир (ЗППЈРМ), пред се поради специфичноста на видот на прекршоците кои силно се одразуваат врз квалитетот на вообичаениот начин на живеење и работење на граѓаните.

Клучни зборови: прекршоци, полиција, забрзани постапки, јавен ред и мир

1. Вовед

Квантитативната концепција усвоена во македонското казнено право разликува две категории казниви дела, прекршоците и кривични дела. Прекршоците по својата правна природа односно степенот на повреда на правното добро се полесна категорија казниви дела и се квантитативно различни од кривичните дела, што ја определува и општествената реакција и видот на санкцијата. Прекршоците како противправни дела се разместени во различни прекршочни закони, во зависност од објектот на заштита. Општите услови за пропишување прекршоци и прекршочни санкции и за утврдување одговорност, како и забрзаните прекршочни постапки и прекршочната постапка,

¹ Вонреден професор, Универзитет „Св.Климент Охридски“ - Битола, Факултет за безбедност-Скопје

² Виш полициски советник во Бирото за јавна безбедност, Министерство за внатрешни работи

изрекувањето и извршувањето санкции се пропишува со Законот за прекршоците³. За разлика од кривичните дела, каде гонењето се презема по службена должност или е условено од поднесениот предлог на оштетениот во зависност од законското обележје на делото и со закон утврдениот овластен тужител, кај прекршочната постапка постои службена должност на овластените органи за поведување на постапката. Единствен услов е да постои основано сомнение дека е сторен прекршок, а не е потребна волјата на оштетениот во форма на предлог. Оттука, за казниви дејства што се пропишани како прекршоци, судската постапка како и постапката пред прекршочниот орган се иницира по службена должност, постапката по правило е итна, а санкциите не се состојат од лишување од слобода и се помалку стигматизирачки за сторителот.

Особен квалитет, но истовремено и предизвик за вистинска имплементација претставуваат забрзаните постапки (постапки за порамнување и постапки за спогодување), кои се темелат на идејата на „ресторативната правда“ за соочување на сторителот на прекршокот со последицата од сопственото однесување, прифаќање на одговорноста, отстранување на штетните последици, порамнување, помирување, спречување на повторно вршење прекршок и избегнување на водење на прекршочна постапка. Оттука произлегува и разбирањето за доминантно превентивниот карактер на Законот за прекршоци⁴. Заживувањето на духот на законот за прекршоците е во тесна врска со нормативната рамка, пред се, усогласеноста на одредбите во бројните прекршочни закони во кои се дефинирани прекршоците од различни области, а со кои се о(не)возможува имплементација на новите институти. Следното прашање е поврзано со капацитетите на органите кои го спроведуваат законот, имено, разбирањето и знаењето за концетот и филозофијата на институтите предвидени во Законот за прекршоците.

Полицијата со своите бројни надлежности го остварува својот мандат преку превентивната и репресивната функција. Меѓу основните надлежности на полицијата е „спречување на вршење кривични дела и прекршоци, откривање и фаќање на нивните сторители и преземањена други со закон определени мерки за гонење на сторителите

³ Службен весник на РМ, бр. 124/2015

⁴ Во оваа смисла Арнаудовски, Љ. „...новата филозофија на Законот за прекршоци и.....е дека негова основна функција е превенција со намалување на репресивните елементи во санкциите за прекршоците и постапувањето на органите што ја водат и што одлучуваат во прекршочната постапка,, Види Арнаудовски, Љ, Законот за прекршоци во практична примена, *Македонска ревија за казнено право и криминологија*, год.17, бр.1-2,2010, стр.13.

на тие дела“.⁵ Имајќи го предвид обемот на работа и улогата на полицијата во спречување на прекршоци и откривање на сторителите, предмет на интерес на овој труд ќе биде полициското постапување при констатирање на прекршоци, како и предизвиците со кои се соочува полицијата при постапувањето по Законот за прекршоците. Анализата е насочена кон полициското постапување во врска со прекршоци за кои полицијата е должна да му предложи на сторителот на прекршокот една од забрзаните постапки, а особено нормативната инсуфициенција и ефекти врз остварувањето на правата на граѓаните. Посебен предмет на интерес е полициското постапување во спроведувањето на Законот за прекршоците против јавниот ред и мир (ЗППЈРМ), пред сè поради специфичноста на видот на прекршоците кои силно се одразуваат врз квалитетот на вообичаениот начин на живеење и работење на граѓаните, како и нивната зачестеност.

Со цел да се направи посеопфатен преглед на предизвиците и дилемите во спроведувањето на постапката за порамнување и плаќање на глобата анализата го опфаќа постапувањето по Законот за прекршоците кој е во сила⁶, како и според Законот за прекршоците од 2006 година⁷. Притоа ќе се третираат прашања кои имаат, односно се уште имаат силно влијание врз полициското работење. Основните прашања кои се предмет на интерес на овој труд се структурирани во четири дела, со посебне осврт на надлежностите на полицијата, предизвиците и дилемите во примената на Законот за прекршоците од 2006 и од 2015 година, како и належностите на полицијата во примената на материјалните закони, со заклучни согледувања кои произлегуваат од направената анализа.

2. Основни надлежности на полицијата

Полицијата е јавна служба чија основна задача е да штити. Примарна задача на полицијата е да интервенира во случај на кршење на правата и слободите на граѓаните, со цел да спречи нивно понатамошно загрозување и да обезбеди заштита. Кога нечие право е повредено и кога некој има потреба за помош и заштита, најистурениот и најлесно достапниот државен механизам за помош и заштита е полицијата. Министерството за внатрешни работи, а особено полицијата суштински се разликува

⁵ Закон за полиција, „Службен весник на Република Македонија“ број 114/06, 145/12, 41/14 и 33/15, член 5

⁶ „Службен весник на Република Македонија“ број 124/15

⁷ „Службен весник на Република Македонија“ број 62/06 и 51/11

од останатите органи на државната управа и може да се анализира од аспект на легитимитетот кој што го има, како и според структурата и функцијата што ја извршува. Неспорно е дека својот легитимитет полицијата го потврдува преку довербата што ја добива од граѓаните а којашто произлегува од ефективностa и од ефикасноста во вршењето на дејноста. Пред се, законитоста во примената на полициските овластувања и употребата на средства за присилба за да се постигне легитимна цел.

По својата структура полицијата е хиерархиски организација составена од бројни организациони единици во кои дејноста ја извршуваат униформирани полициски службеници и/или неуниформирани полициски службеници кои имаат јасно дефинирани цели и задачи. Структурата имплицира дека станува збор за организирана служба што е специјализирана да ги извршува задачите во согласност со процедурите и со кодексите на однесување кои произлегуваат од законските дефинирани надлежности на полицијата. Функционалната надлежност на полицијата ја определува нејзината улога којашто главно е сконцентрирана на одржување на редот и мирот преку почитување на законот, спречување на вршење казниви дела и откривање на сторителите на казните дела.

Полицијата како дел на извршната власт во својот мандат има прилично широко дефинирани надлежности за одржување на редот и мирот во општеството. Иако граѓаните во својата перцепција најчесто полицијата ја поврзуваат со борбата против криминалот, мора да се напомене дека полициската работа најчесто, особено на униформираниот состав на полицијата не е поврзана со криминалот како општествено негативна појава, туку со активности што произлегуваат од нејзината сервисна функција. Оттаму може да се прифати дека полициската работа не може да се поистовети со социјална служба, но не може еднострано да се каже и дека е само служба која го спроведува законот, односно полицијата е служба надлежна за одржување на редот и мирот во општеството.⁸

Податоците од официјалната статистика на МВР упатуваат на заклучокот дека најголем дел од севкупниот полициски ангажман се однесува на превенирање и откривање на сторители на прекршоци, односно дека во секојдневното работење полицијата најчесто е во интеракција со лица сторители на прекршоци. Притоа не се

⁸ Robert Reiner, *The politics of the police. Third edition*, (Oxford. Oxford University press: 2000 a), стр. 112

занемарува значењето на еден од главните приоритети на Министерството, а тоа е борбата против криминалот воопшто, со посебен акцент на организираниот криминал.

Во оваа смисла, во 2014⁹ година на територијата на Република Македонија регистрирани се вкупно 27.753 кривични дела (од областа на класичниот и организираниот криминал), и во исто време во тековната година регистрирани се вкупно 6783 прекршоци против јавниот ред и мир, во 66 случаи имало нарушување на јавниот ред и мир на спортски натпревари, односно сторени се прекршоци од Законот за спречување на насилството и недостојното однесување на спортските натпревари и дури 169 439 прекршоци од областа на сообраќајот. Од областа на јавниот поредок, регистрирани се 829 прекршоци од Законот за странци, 451 од Законот за личната карта, 282 од Законот за оружјето, 171 од Законот за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето и еден прекршок од Законот за јавните собири. Во истата година издадени се 4144 покани за наплата на глоба по Законот за јавна чистота и 474 покани за наплата на глоба по Законот за заштита од пушење.

Имајќи го предвид бројот и разновидноста на областите кои се уредени со различните закони кои ги спроведува полицијата, несомнено е дека полицијата значаен дел од своето време, но и своите ресурси ги троши на превенирање или на откривање на сторители на прекршоци.

Превентивните активности претставуваат фактори што влијаат на намалување на условите и на причините за појава на казниви поведенија. Во тој контекст превенцијата сама по себе ги апсорбира следните активности: организирање полициски патроли, позорна служба, планирање мерки за обезбедување на јавни собири, приредби и спортски манифестации, примена на мерките од овластувањата, информирање и едуцирање на граѓаните, неформално посредување и ненасилно решавање на конфликти.

Полициските патроли се `рбетот на полициската организација и оттаму во политичкиот дискурс централна тема е зголемување на бројот на полициски патроли на терен во функција на поголема ефикасност на полицијата. Меѓутоа голем број студии упатуваат дека сè помал е бројот на полициски службеници кои задачите ги извршуваат во форма на полициска патрола и од таму сè помала е видливоста на полицијата на терен.¹⁰ Не е спорен ниту податокот дека безбедноста не зависи од

⁹ Податоците се добиени од Одделот за криминалистичко разузнавање и анализа на МВР

¹⁰ Ben Bowling, Janet Foster, *Policing and the police. The Oxford Handbook of criminology* (Oxford University Press, 2002)

бројот на полициски службеници, туку од тоа како се ангажираат полициските службеници и секако од нивната способност и компетентност да ја извршуваат својата должност.

3. Дилеми и предизвици

3.1 Во спроведувањето на Законот за прекршоци од 2006 и материјалните закони низ призмата на полициското постапување

Ако се направи пресек на прекршочното право, неспорно е дека со Законот за прекршоците од 2006 година (ЗП 2006) се вовеле прекршочна постапка, која суштински се разликуваше од претходната. Имено за првпат се вовеле постапката за порамнување која вклучува постигнување на согласност и забрзување на постапката со можност да се плати пропишаниот износ на глоба, а за сторениот прекршок да не се води прекршочна постапка.

Според ЗП 2006, постапката за порамнување се состоеше од издавање платен налог или постапување во мандатна постапка. Издавањето на платен е налог беше условено од 1. признание на делото од страна на сторителот, или 2. утврдување на прекршокот од овластеното службено лице, при што утврдувањето може да биде со употреба на технички средства или со лично забележување (член 49, ст.1). Значајно е дека законската одредба не бара кумулативност на признанието и утврдувањето на прекршокот од страна на службеното лице. Втората постапка на порамнување е т.н. мандатна постапка за чии иницирање е доволно само службеното лице да утврди дека е сторен прекршокот. Оваа постапка се спроведуваше со издавање на покана за плаќање на глоба.

ЗП од 2006 година, а пред се неусогласеноста на материјалните закони со ЗП како системски закон, создадоа повеќе дилеми, но основната дилема беше која од постапките за порамнување ќе се примени, особено за прекршоците за кои во материјалните закони не беше јасно утврден начинот на порамнување. Имено, системскиот закон не нудеше прецизен критериум за разграничување меѓу двете постапки за порамнување (со издавање на платен налог и со мандатна постапка) и оставаше истото да се пропише со материјалните закони според конкретниот прекршок. Обид за решавање на оваа дилема е направен со одредбата од чл. 15, ст. 5 каде се пропишува горната граница на висината на глобата за прекршок за кој се

изрекува глоба на самото место. За физички лица горната граница на висината на глобата е пропишана на 200 евра во денарска противвредност. Со одредбите од членовите 48 и 49 од ЗП 2006 година, законодавецот, ја дефинирал постапката за порамнување со прекршочен платен налог и мандатната постапка со издавање на покана за наплата на глоба. Имено, за прекршоци за кои што е пропишано издавање платен налог, сторителот на прекршокот доколку го признаеше делото имаше можност во законски утврдениот рок да плати половина од пропишаниот износ на глобата. Со плаќањето на пропишаната глоба со платниот налог, сторителот ја избегнуваше формалната судска постапка, како и можноста да биде евидентиран во казнената евиденција за сторениот прекршок како и плаќање на трошоци за постапката. Покрај плаќањето на глобата, сторителот имаше обврска и да достави верификација за уплатената глоба до полицијата. Доколку лицето не достави верификација за уплатената глоба од платниот налог полицијата поднесуваше барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

Од друга страна, во мандатна постапка, со издадена покана сторителот ја немаше можноста да плати половина од пропишаниот износ на глоба, но имаше можност да ја замени глобата со негативни поени односно општокорисна работа доколку е пропишано со закон. Исто како и кај платниот налог, доколку ја исполни обврската, сторителот ја избегнуваше формалната судска постапка, како и можноста да биде евидентиран во казнената евиденција за сторениот прекршок како и плаќање на трошоци за постапката. Доколку сторителот не ја исполнил обврската (плаќање на глобата или замена со негативни поени или општокорисна работа) и не достави документ за верификација до полицијата, службеното лице поднесуваше барање за поведување прекршочна постапка до надлежен суд односно прекршочен орган. Очигледно е дека за прекршоците за кои е предвидена мандатна постапка надлежност за водење на прекршочната постапка може да има судот но, и прекршочниот орган.

Суштинска карактеристика на Законот за прекршоци од 2006 беше обигаторноста за спроведување на постапка за порамнување за сите констатирани прекршоци. За примената на ова законско решение беше нужно во материјалните закони со кои се уредуваат прекршоците од различни области да се пропише видот на постапката за порамнување која ќе се применува за одделните прекршоци, а притоа почитувајќи ја рамката за видовите и критериумите на постапките за порамнување. Но, во времето на важењето на ЗП од 2006 година, постапката за порамнување не беше пропишана во сите материјални закони (на пример Законот за прекршоци против

јавниот ред и мир). Консеквентно, ваквата нецелосна конзистентност во усогласувањето на законските решенија резултираше со отсуство на постапките за порамнување.

Покрај оваа недоследност, следната дилема која произлегуваше од ЗП 2006 беше непропишаноста на висината на износот на глобата кој ќе се запише во платниот налог за прекршоците за кои пропишаната глоба не беше изразена во фиксен износ. На пр., во ЗППЈРМ за сите прекршоци пропишаната глоба беше изразена во износ од минимум до максимум (од 200 до 500 евра, од 100 до 400, од 500 до 1000 евра, итн).

Воочените законски недоречености, во праксата, а особено во примената на ЗППЈРМ, создаде услови за неуниформна примена на законот односно непримена, потенцијал за арбитрерност и за коруптивно однесување на полициските службеници задолжени за примена на законот, правна несигурност на граѓаните придружена со страв и зголемување на недовербата во полицијата. Во праксата, а конкретно за прекршоците од областа на јавниот ред и мир постапката за порамнување не се спроведуваше бидејќи не беше предвидена во ЗППЈРМ. Од една страна тоа значеше непримена на ЗП 2006, а од друга страна тоа значи дека условите за арбитрерност, за неуниформна примена на законот и за проширена нормативна функција на МВР се сведени на минимум. Во овој контекст се отвора прашањето за значењето и влијанието на судската пракса врз спроведувањето на законот и правната сигурност на граѓаните. Имено, на четирите апелациски подрачја се градеше различна судска пракса за примената на постапките за порамнување. И додека одредени судови за прекршоци постапуваа по поднесените барања за прекршоци против јавниот ред и мир без претходно да биде спроведена постапка за порамнување, други ги враќаа сите поднесени барања со образложение да се спроведе постапка за порамнување.

Ова прашање особено беше актуелизирано по пресудата на Врховниот суд *Кзз бр. 57/2009* по барањето за заштита на законитоста подигнато од јавниот обвинител на РМ, а во врска со изречена санкција за сторен прекршок по член 13 од Законот за прекршоците против јавниот ред и мир. Апелациониот суд Скопје ја одбил жалбата на обвинетиот како неоснована и ја потврдил пресудата на Основниот суд Куманово. Врховниот суд постапувајќи по барањето на Јавниот обвинител, констатираше повреда на член 355 став 2¹¹ од Законот за кривична постапка и на член 46 и член 86, став 2 од

¹¹ (2) Суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка постои и ако судот додека го подготвува главниот претрес или во текот на главниот претрес, или при донесувањето на пресудата не применил или неправилно применил некоја одредба од овој закон, или на главниот претрес го

Законот за прекршоците¹². Имено во конкретниот случај Врховниот суд нашол дека не е спроведена постапката за порамнување од страна на органите надлежни за спроведување на прекршочната постапка (во случајот полицијата согласно член 46, и надлежниот суд согласно член 86 став 2).

По пресудата, целосно и без исклучок, за сите прекршоци отпочна да се спроведува постапка за порамнување, без оглед на пропишаноста со материјалниот закон. Практиката покажа дека полицијата за примена на постапката за порамнување беше исправена пред две можни решенија во врска со висината на износот на глобата што ќе се впише во поканата односно платниот налог а во отсуство на прецизна законска одредба. Националната пракса познава автентично толкување на законската норма која создава дилеми во примената, но за оваа одредба не постои автентично толкување (или барем авторките не најдоа таков документ) кое ќе овозможеше униформна примена на законот. Првиот пристап имплицираше широки дискрециони права на полициските службеници и неуниформна пракса додека вториот имплицира проширување на нормативната функција на министерството со заземање став за висината на износот на глоба што се впишува во платниот налог. Во постапките за порамнување кои ги спроведуваше МВР за прекршоци од областа на ЈРМ „најлогично решение“ беше да се заземе став и без исклучок полициските службеници да го запишуваат најнискиот износ на глоба за сторен прекршок предвиден со материјалниот закон.

Покрај прашањето поврзано со висината на износот на глобата, постапката за порамнување се покажа како не применлива за сите сторени прекршоци, а пред се за сторените прекршоци против јавниот ред и мир со елементи на насилство (физички напад или тепачка). Во овие случаи се оставаше прешироко дискреционо право на полицискиот службеник веднаш и на лице место по изготвувањето на Записникот за констатиран прекршок, да направи квалификација за прекршокот и да издаде платни налози за порамнување. Ако се имаат предвид последиците кои што настануваат или би можеле да настанат од сторените прекршоци со елементи на насилство, чувството на страв и несигурност кое го предизвикуваат во заедницата, примена на постапка за порамнување отвора дилеми во однос на ефикасноста и ефективноста.

повредил правото на одбраната, а тоа влијаело или можело да влијае врз законитото и правилното донесување на пресудата.

¹² „Службен весник на Република Македонија“ број 62/06 и 51/11

Во оваа смисла, сериозна дилема отвори прашањето за доследна приемна на Законот за оружјето¹³. Задолжителното поведување на постапка за порамнување за сите прекршоци од ЗППЈРМ, ги доведе во прашање и условите за издавање одобрение за набавување на оружје. Имено еден од условите за добивање одобрение е лицето да не претставува опасност за јавниот ред, а во членот 12 од Законот за оружјето се дефинираат условите кога лицето може да претставува опасност за јавниот ред и тоа посебно се апострофира „физичкото лице правосилно е осудено за прекршок против јавниот ред и мир со елементи на насилство“. Со самата можност лицето да ја плати глобата во рок од 8 дена и да ја признае вината, се исклучува можноста истото да евидентира во казнената евиденција!

3.2 Во спроведувањето на Законот за прекршоци од 2015 и материјалните закони низ призмата на полициското постапување

Новиот закон за прекршоци понуди одлични решенија по однос на наведените идентификувани проблеми со кои се соочуваа практичарите. Законот предвидува два вида на забрзани постапки со порамнување и тоа: 1.мандатна постапка со издавање на мандатен платен налог, и 2. постапка за издавање на прекршочен платен налог, како и два вида на забрзани постапки за спогодување: постапка за спогодување со физички и правни лица и постапка за спогодување со малолетни сторители.

Во членот 42 став 2 недвосмислено е условена примената на една од забрзаните постапки со нивната предвиденост во засебниот материјален закон, односно јасно е пропишано дека на сторителот на прекршокот ќе му се понуди една од забрзаните постапки, пред да се поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, само ако тоа е определно со закон. Со членот 51 став 3 се реши и втората дилема со тоа што законодавецот пропишал „Ако глобата со закон не е пропишана во точно одреден износ, службеното лице изрекува глоба во минималниот износ за прекршокот пропишан со закон“.

По однос на постапката за констатирање на прекршокот, законодавецот јасно ја пропишува постапката за документирање на прекршокот на записник кој што всушност е основата за понатамошно постапување.

¹³ „Службен весник на Република Македонија“ број 142/10, 158/11, 119/13, 164/13, 152/15 и 193/15.

И покрај тоа што новиот закон за прекршоци ги апсолвираше и понуди решенија по однос на главните дилеми на практичарите, истиот отвори нов простор за дискусија во врска со мандатната постапка со издавање на мандатен платен налог. Имено законодавецот пропишал можност за прекршоците за кои се постапува во мандатна постапка да се понуди можност лицето сторител на прекршок да ја плати глобата во рок од 8 дена или доколку е предвидено со закон во рок од 30 дена наместо да ја плати глобата да извршува одредени задачи преку општокорисна работа доколку сторил прекршок против јавната чистота¹⁴, односно за прекршок од областа на сообраќајот можност да ја замени глобата со негативни бодови. Законот за прекршоците на мандатниот платен налог му дава сила на извршна исправа и службеното лице има должност да го достави истиот до органот надлежен за спроведување на извршувањето, доколку сторителот не ја плати глобата или не донесе потврда за извршена општокорисна работа, односно не ја донесе книшката за да му се запишат негативни бодови.

Со ваквото законско решение, за прекршоците за кои се санкционира во мандатна постапка, не се поднесува барање за поведување на прекршочна постапка до надлежен суд, односно до комисија за постапување по прекршоци, со што службеното лице кое го констатирало прекршокот го има „последниот збор“ по однос на вината на лицето, и целосно се исклучува можноста за контрола од страна на судот, односно комисијата врз законитоста на постапката.

Уште повеќе начинот на кој ќе се спроведува мандатната постапка се доведува под прашање ако се земе предвид Амандманот XX од Уставот на Република Македонија¹⁵ со кој се дополнува членот 13 од Уставот а пропишува дека „(1) Лице обвинето за казниво дело ќе се смета за невино се додека неговата вина не биде утврдена со правосилна судска одлука (3) За прекршоци определни со закон, санкција може да изрече орган на државната управа или организција и друг орган што врши јавни овластувања . (4) Против конечна одлука за прекршок се гарантира судска заштита под услови и постапка утврдена со закон“

Согласно материјалните закони, полицијата е должна да спроведе мандатна постапка со издавање на мандатен платен налог по Законот за јавна чистота и за

¹⁴ Закон за јавна чистота, „Службен весник на Република Македонија“ број 111/08, 64/09, 88/10, 114/10, 23/11, 53/11, 80/12, 163/13, 44/15 и 147/15.

¹⁵ „Службен весник на Република Македонија„ број 107/2005

прекршоци од областа на сообраќајот – Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата. Ако се земе предвид застапеност на констатираните прекршоци од областа на сообраќајот во сооднос со вкупната бројка на констатирани прекршоци, како и вкупниот број на прекршоци за кои законодавецот предвидел да се спроведува мандатна постапка, не е за занемарување можноста граѓаните да бидат во интеракција со полицијата за сторен прекршок за кој се издава мандатен платен налог. Притоа, најнискиот износ на глоба за кој законодавецот предвидел да се спроведе мандатна постапка, во Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата изнесува 10 евра со можност за замена со 10 негативни бодов (член 35 став 6), но за „потешките прекршоци“ со кои може да се предизвикаат посериозни последици во и за заедницата, највисоката изнесува 400 евра со можност за замена со 65 негативни бодови. Имајќи ја предвид висината на износот на глобата, сосема спорно е да се наруши уставното право на лицето неговата вина да биде утврдена од страна на суд или орган на државната управа надлежен за постапување по прекршоци. Принципот на правично судење¹⁶ подразбира подеднаква шанса на обвинетиот да ги изнесе своите аргументи и перспектива пред судот. Неможноста да се докаже спротивното пред надлежен суд или комисија, значи сериозен предизвик за легитимитет на полицијата преку намалување на довербата во полицијата.

Актуелното законско решение за мандатниот платен налог отвора две дилеми. Првата дилема е поврзана со силата на извршна исправа која ја има налогот. Имено, според чл 17 од ЗП 2015 присилното извршување се спроведува согласно одредбите на Законот за даночна постапка (ЗДП).¹⁷ Одредбите на овој закон паричните казни¹⁸ ги дефинираат како споредна даночна давачка со што врз основа на чл. 124 од ЗДП, Управата за јавни приходи е овластена да спроведува присилна наплата и за споредни даночни давачки. Во оваа смисла е прашањето дали глобата претставува парична

¹⁶ Во оваа смисла Калјазиев истакнува, „....., обвинетиот да има адекватна шанса судот да го информира од својата перспектива за фактите и аргументите релевантни за обвинението. Смеслата на правата на обвинетиот, во тој контекст, е да обезбедат дека ќе се каже и другата страна на приказната“, Види Калјазиев, Г., Право на правична постапка, *Политичка мисла број 13*. 2006, стр. 31

¹⁷ Закон за даночна постапка, „Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/2006; 88/2008; 159/2008; 105/2009; 133/2009; 145/2010; 171/2010; 53/2011; 39/2012; 84/2012; 187/2013; 15/2015; 97/2015; 129/2015 и 154/2015.

¹⁸ Чл.4, ст.1, т.4 Споредни даночни давачки особено се парични казни, даночни казни, камати и трошоци на присилна наплата на данок;

казна, односно што се подразбира под парична казна како споредна даночна давачка. За ова прашање нема податоци од спроведени истражувања, а самото по себе претставува тема за посеопфатна анализа.

Понатаму, ако мандатниот платен налог со сила на извршна исправа го анализираме од аспект на горната граница на висината на глобата која може да се изрече со мандатен платен налог за физички лица¹⁹, односно не може да биде поголем од 500 евра, произлегува дилемата за превентивниот карактер особено на забрзаните постапки. Ако ова законско решение го ставиме во контекст на статистичките податоци за животниот стандард на населението во Македонија, мандатниот платен налог добива облик на изразита пунитивност, и за значителен број од населението може да претставува извор за загрозување на животната егзистенција. Имено, според Државен завод за статистика на РМ²⁰, Лаекен индикатор за стапка на сиромаштија за 2014 изнесува 22.1%, додека просечната месечна исплатена нето-плата изнесува 22 715 денари, а вкупно расположливи средства, просек по домаќинство за 2014 година изнесуваат 336289 денари. Мандатниот платен налог набљудуван во актуелниот општествено-економски контекст, на институтот на општокорисна работа му дава призивок на присилна работа. Иако, идејата на општокорисната работа е сторителот да ја поправи штетата што ја предизвикал со своето однесување и да и врати на заедницата со вршење на општокорисна работа, и на тој начин да се зајакне општествената свест, за голем број наводни сторителите на прекршоци за кои е пропишано изрекување глоба со издавање мандатен платен налог, општокорисната работа станува единствен излез од потенцијално гладување на целото семејство доколку се плати пропишаната глоба.

Не помалку интересно прашање, кое го заслужува вниманието е и апсурдноста на одредени законски решенија за дејствија кои со закон се пропишани како казниви поведенија, и тоа анализирани низ призмата на можноста истите да бидат констатирани и соодветно документирани. Заради илустрација на потенцијалните апсурдни ситуации кои можат да произлезат од одредбите на материјалните закони во кои се дефинирани прекршоци од различни области, го издвојуваме Законот за јавна

¹⁹ Чл. 15.ст. 6 од ЗП 2015, *За прекршок за кој се изрекува глоба со издавање на мандатен платен налог, може да се пропише определен износ кој за - физички лица не може да биде поголем од 500 евра во денарска противвредност.*

²⁰ Државен завод за статистика на РМ, <http://www.stat.gov.mk/OblastOpsto.aspx?id=13>

чистота²¹ за чие спроведување и униформираните полициски службеници имаат законска надлежност. Имено, глоба во износ од 50 евра во мандатна постапка со издавање на мандатен платен налог (чл.33) може да му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно од одредбите на чл. 21, кој гласи:

„Корисниците на инсталациите во јавните санитарни јазли и во санитарните јазли во јавните објекти, заради обезбедување на јавната чистота се должни по користењето на истите задолжително да пуштаат вода“.

4. Обем на полициско постапување за спречување и откривање на сторители на прекршоци

Ако се земе предвид бројот на закони, со кои се определуваат казниви поведенија - прекршоци по кој постапува полицијата, како и зачестеноста на нивното сторување, несомнено е големо значењето на на прашањето за постапувањето на полицијата по Законот за прекршоци и тоа анализирано низ призмата на легалитетот на постапувањето на полицијата

Актуелната правна регулатива, во надлежност на полицијата целосно или делумно, ги става прекршоците кои се регулирани во следните материјални закони: Закон за прекршоците против јавниот ред и мир, Закон за јавните собири, Закон за личната карта, Закон за оружјето, Закон за приватно обезбедување, Закон за спречување на насилството и недостојното однесување на спортските натпревари, Закон за пријавување на живеалиштето и пестојувалиштето, Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата, Законот за возила, Закон за превоз на опасни материи, Закон за заштита од експлозивни материи, Закон за азил и привремена заштита, Закон за гранична контрола, Закон за странците. И покрај законите чиј што предлагач е МВР, полицијата е надлежна да постапува и по Законот за јавна чистота, како и Законот за заштита од пушење, што дополнително го зголемува обемот на работа на полицијата во делот на прекршочната материја.

Според моменталните законски решенија во зависност од начинот на кој што е уредена постапката во материјалните закони, за одредени прекршоци полицијата е должна пред да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка да му

²¹ Закон за јавна чистота, „Службен весник на Република Македонија“ број 111/08, 64/09, 88/10, 114/10, 23/11, 53/11, 80/12, 163/13, 44/15 и 147/15.

предложи на сторителот една од забрзаните постапки или веднаш по констатирањето на прекршокот на сторителот да му поднесе барање за поведување на прекршочна постапка.

Закон	Забрзани постапки за порамнување		Прекршочната постапка се води пред	
	Мандаген платен	Прекршочен платен налог	Надлежен суд	Комисија
Закон за прекршоците против јавниот ред и мир	Не	Не	Да	Да
Закон за личната карта	Не	Не	/	Да
Закон за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето	Не	Не	Да	Да
Закон за странците	Не	Не	Да	/
Закон за спречување на насилството и недостојното однесување на спортските натпревари	Не	Да	Да	/
Закон за оружјето	Не	Да	Да	/
Закон за приватно обезбедување	Не	Да	Да	/
Закон за јавните собири	Не	Да	Да	/
Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата	Да	Да	Да	Да
Закон за возила	Не	Да	/	Да
Закон за азил и привремена заштита	Не	Не	Да	/
Закон за гранична контрола	Не	Не	/	Да
Закон за јавна чистота	Да	Да	Да	Да
Закон за заштита од пушење Постапката се уште не е усогласена				

Табела број 1: Преглед на закони во кои се регулирани казниви поведенија за кои е надлежна да постапува полицијата

4.1 Прекршоци за кои не е предвидена забрзана постапка

Согласно актуелните законски решенија полицијата е должна по констатирањето на прекршокот да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за сторен прекршок, без да предложи една од забрзаните постапки по Законот за прекршоци против јавниот ред и мир, Законот за личната карта, Законот за странците, Законот за граничната контрола, Законот за азил и привремена заштита и Законот за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето.

Законот за прекршоци против јавниот ред и мир²²

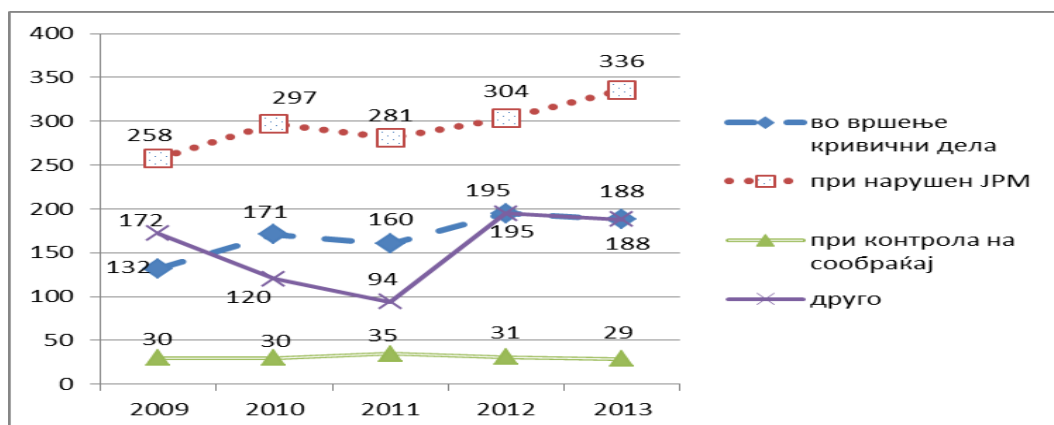
Законот за прекршоци против јавниот ред и мир, е еден од најспецифичните закони по кои постапува полицијата. Особено карактеристични за постапување се прекршоците со елементи на насилство кои понекогаш бараат и поголема експертиза, но и време за нивно докажување.

Со предметниот закон, не е предвидена ниту една од забрзаните постапки. Имено полициските службеници веднаш по констатирањето на прекршокот должни се да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка и тоа за одредени прекршоци пред надлежен суд а за одредени рекршоци пред комисијата надлежна за постапување по прекршоци во МВР.

Специфичноста на постапувањето на полицијата при одржувањето на јавниот ред и мир, своја афирмација наоѓа и во податоците од официјалната статистика на МВР, според која очигледно е дека во најголем број случаи полицијата употребила средства за присилба за воспоставување нарушен јавен ред и мир, а најмалку при контрола на сообраќајот. Објаснувањето може да се бара во специфичноста на надлежностите на полицијата која работи на контрола и регулирање на сообраќајот,

²² „Службен весник на Република Македонија“ број бр. 66/2007 и 152/2015

криминалистичката полиција и на полицијата која е надлежна за јавниот ред и мир, но и во специфичноста во начинот на сторување на прекршоците.

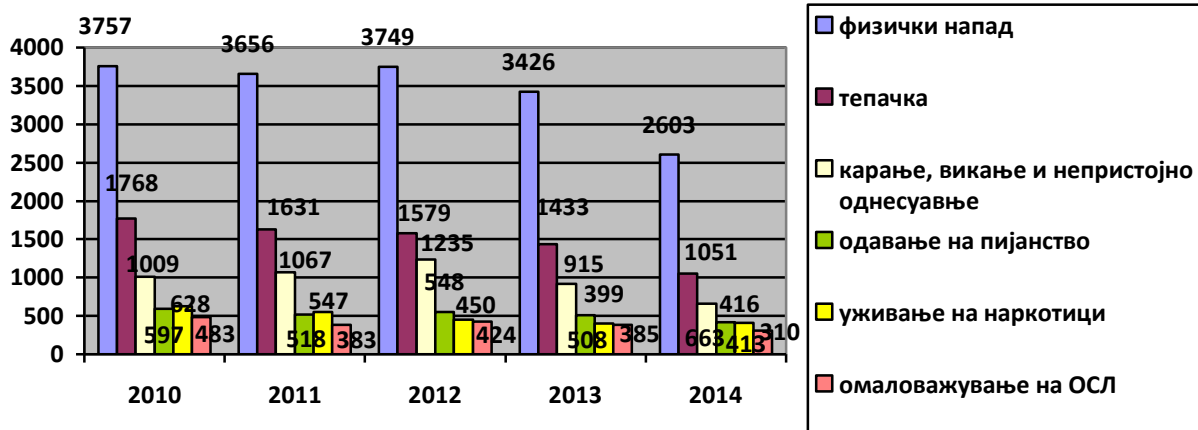

Графикон 1: Употребени средства за присилба при вршење на полициските работи²³

Имено, статистиката упатува дека најчесто сторувани прекршоци против јавниот ред и мир се: физички напад; учество, предизвикување или поттикнување тепачка; карање, викање и непристојно однесување; оддавање на пијанство на јавно место; уживање на наркотични дроги и психотропни супстанции, омаловажување на службено лице на МВР.²⁴ Најголем број од констатираните прекршоци се прекршоци со елементи на насилство и во постапувањето на полицијата голема е веројатноста за примена на некое од средствата за присилба.

²³ Графиконот е преземен од Просароска, Жаклина, *Можности за воспоставување независен механизам за контрола врз работата на полицијата во Република Македонија во функција на јакнење на јавната доверба. Одбранета докторска дисертација на Филозофскиот факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј, 2015 година, стр. 161.*

²⁴ Податоците се преземени од Аналитичкиот извештај за јавен ред и мир достапен на веб-страницата на МВР. <http://www.mvr.gov.mk/ShowAnnouncements>. (страница посетена на 14.04.2015г)

Графикон 2: Најчесто сторувани прекршоци против јавниот ред и мир

Имајќи ја предвид ваквата специфичност во постапувањето на полицијајта по Законот за прекршоците против јавниот ред и мир, до стапувањето во сила на новиот Закон за прекршоци, практичарите се соочува со проблемот на неможност да се предложи постапката за порамнување, меѓу другото и поради потребата за дополнително утврдување на фактичката состојба.

Од друга страна, при констатирањето на прекршоци од областа на сообраќајот иако постои изразено незадоволство кај граѓаните кои се контролирани, интревенцијата од страна на полицијата е по исклучок. Кога станува збор за криминалистичката полиција, и покрај големиот број пријави за сторени кривични дела, полицијата е во интеракција само со лицата кои се лишуваат од слобода, а кои се затекнати во вршење кривично дело и лицата кои ги приведуваат врз основа на наредба од суд. Реално тоа е само бројот на откриени сторители на кривични дела, а не на пријавени кривични дела. Но, за извлекување заклучоци за распространетоста на употребата на средства за присилба потребни се продлабочени истражувања и анализи, што е надвор од опсегот на овој труд.

Воедно, ако се има предвид податокот дека најголем дел од своето работно време полицијата е во интеракција со лица сторители на прекршоци и работното време го троши на прашања и проблематика од областа на јавниот ред и мир (обезбедување јавни собири, манифестации, спортски натпревари) не изненадува податокот за најголем број употребени средства за присилба при нарушен јавен ред и мир.

Имајќи го предвид доброто што се заштитува со пропишаниот прекршок против јавниот ред и мир, неспорно е дека за дел од прекршоците, забрзаните постапки може да бидат рационални, ефикасни и применливи. Имено, категоризација на прекршоци е

можно решение за воведување на забрзани постапки за определени прекршоци против ЈРМ.

*Закон за личната карта*²⁵, *Закон за странците*²⁶ и *Закон за гранична контрола*²⁷

За прекршоците предвидени со овие закон прекршочната постапка ја води комисија за постапување по прекршоци во МВР. Во ниту еден од наведените закони не е пропишана забрзаната постапка, а за секој сторен прекршок се поднесува барање за поведување прекршочна постапка.

*Закон за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето*²⁸

Прекршочната постапка за прекршоците сторени од страна на правно лице и одговорно лице во правно лице, како и за лице давател на услуги ја води и прекршочни санкции изрекува надлежниот суд. (член 15 а)

За физичко лице кое нема да го пријави или одјави живеалиштето, односно престојувалиштето или адресата на станот или ако тоа не го стори во пропишаниот рок, прекршочната постапката се води пред комисијата надлежна за постапување по прекршоци во МВР.

*Закон за азил и привремена заштита*²⁹

Законодавецот пропишал, за сите сторени прекршоци пропишани со Законот за азил и привремена заштита службеното лице кое ќе констатира прекршок, да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка, до надлежен суд. До измените и дополнувањата на законот од 2015 година, прекршочната постапка ја водеше комисијата на МВР.

По сите наведени закони, службеното лице кое го констатирало прекршокот е должно, веднаш да поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд, односно пред комисијата за постапување по прекршоци.

4.2 Прекршоци за кои полицијата е должна да предложи забрзана постапка

²⁵ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 25 / 2013

²⁶ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 35/2006; 66/2007; 117/2008; 92/2009; 156/2010; 158/2011; 84/2012; 13/2013; 14720/13 и 148/2015

²⁷ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 171/10; 41/14 и 148/15

²⁸ „Службен весник на Република Македонија“ Бр. 236/1992; 12/1993; 43/2000;66/2007;51/2011 и 152/2015

²⁹ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/ 13 (пречистен текст) и број 101/15 и 152/2015

За прекршоците од Законот за спречување на насилството и недостојното однесување на спортските натпревари, Законот за оружјето, Законот за приватно обезбедување, Законот за јавните собири, Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата, Законот за воила, Законот за јавна чистота полицијата е должна да предложи забрзана постапка со издавање на прекршочен платен налог или мандатен платен налог³⁰

За прекршоците од Закон за спречување на насилството и недостојното однесување на спортските натпревари³¹; Закон за оружјето³²; Закон за приватно обезбедување³³ и Закон за јавните собири³⁴ службеното лице (униформираниот полициски службеник) должен е на сторителот на прекршокот да му издаде прекршочен платен налог согласно со Законот за прекршоците. За сите прекршоци предвидени со овој закон прекршочната постапка ја води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.

Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата³⁵ во зависност од видот на прекршокот и висината на пропишаниот износ на глоба пропишал за дел од прекршоците да се издава прекршочен платен налог, за дел мандатен платен налог а за помал број прекршоци предвидено е да се поднесува барање за поведување прекршочна постапка без да се предложи забрзана постарекршочната постапка се води и пред комисија и пред суд (во зависност од тоа како е пропишано со закон)

Закон за возила³⁶ - За прекршоците сторени од физички лица на сторителот на прекршокот предвидено е да се предложи забрзана постапка, со издавање на прекршочен платен налог. Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице или одговорно лице во правно лице УПС поднесува барање за поведување на прекршочна постапка до Комисијата за постапување по прекршоци во МВР. Прекршочната постапка се води пред Комисијата за постапување по прекршоци во МВР.

³⁰ Во понатамошното излагање законите се групирани, според идентичноста на постапката која е пропишана

³¹ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 89/2004; 142/2008; 135/2011; 27/2014 и 154/2015

³² „Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/10 (пречистен текст), број 158/11 и 186/15

³³ „Службен весник на Република Македонија“ бр.166/12; 164/13; 148/15 и 193/2015

³⁴ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/95; 19/06; 66/07 и 152/15

³⁵ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 169/15

³⁶ „Службен весник на Република Македонија“ бр. 140/08 и 53/11

Законот за јавна чистота³⁷ ги предвидува и двете забрзани постапки и тоа за прекршоците сторени од страна на правно лице, одговорно лице во правно лице, службено лице и за физичко лице сторител на прекршок за кои е предвиден износ на глоба од 150 до 200 евра се издава прекршочен платен налог. За сторителите на прекршоци казниви со глоба од 50 евра се издава мандатен платен налог, со можност глобата да се замени со општокорисна работа. Прекршочната постапка се води пред комисијата за одлучување по прекршоци во Министерството за транспорт и врски, или пред надлежен суд.

Наместо заклучок

Бројноста на законите по кои постапува полицијата, специфичноста и разновидноста на прекршоците како и на постапката по истите, се главните аргументи со кои полициската работа го добива предзнакот „ специфична и сложена“. Имајќи ја предвид интеракцијата на полицијата со сторителите на прекршоците, несомнено е дека полициските службеници при преземањето мерки за констатирање и документирање на прекршоците треба да демонстрираат разумно расудување, праведност, комуникациски способности, а каде што е потребно и менаџерски вештини, а пред се знаења од областа на прекршочното право. Покрај наведеното полициските службеници треба да поседуваат и соодветно познавање на прашања од областа на социјалата, културата и заедницата.³⁸

Со цел да се воспостави униформно постапување на полицијата што што е во прилог на јакнење на правната сигурност на граѓаните, потребни се јасни и недвосмислени законски решенија со јасно дефинирани елементи на прекршокот, но и сразмерност на казнената политика со последиците кои може да настанат или настануваат со сторување на прекршокот.

³⁷ „Службен весник на Република Македонија“ број 111/2008; 64/2009; 88/2010; 114/2010; 23/2011; 53/2011; 80/2012; 163/2013; 44/2015 и 147/2015

³⁸ Европски кодекс на полициска етика. Препорака(2001)10 усвоена од Комитетот на Министри на Советот на Европа. Точка 22.

Од суштинско значење е Законот за прекршоците како и материјалните закони да нудат прецизни законски решенија, со минимална можноста за дискреционо однесување на надлежните за постапување по прекршокот.

Забрзаните постапки, даваат одговор на главните прашања кои се однесуваат на ефикасот на казната, но и економичност и ефикасноста во работата на надлежните субјекти во прекршочното право. Но, постои сериозна дискрепанца во правната заштита на граѓаните кои сториле прекршок за кои во забрзана постапка се издава прекршочен платен налог, односно прекршок за кои се издава мандатна платен налог. Неможноста, сторителот на прекршокот да ги изнесе своите аргументи за причините и околностите под кои го сторил прекршокот пред независен орган, исклучувањето на правото на жалба, отвора можност за појава на злоупотреби во постапката на констатирањето на прекршоците.

Начелото на законитост во постапката не само што е основна вредност, но е и основно човеково право и е гаранција за човековата слобода. Имено во својата основа истото ги содржи пресумцијата на невиност (гаранција дека никој невин нема да биде казнет), како и изрекувањето на санкции врз основа на законски спроведена постапка. Имајќи го предвид начинот на спроведувањето на мандатната постапка, како и силата на извршна исправа која законодавецот му ја дава на мандатниот платен налог, начелото на законитост во постапката е соочено со сериозни предизвици.

Референци

Арнаудовски, Љ, Законот за прекршоци во практична примена, Македонска ревија за казнено право и криминологија, год.17, бр.1-2,2010, стр.13

Antoliš, Milivojević, Lana. 2007. Prekršajno pravo i materijalnopravne odredbe prekršajnog zakona. Narodne novine 107/07. Ministarstvo unutarnih poslova Republike Hrvatske

Bowling, Ben. Foster, Janet. 2002. Policing and the police. The Oxford Handbook of criminology. Oxford University Press

Crisan, Iulia. 2010. Effectius Newsletter, Issue 5

Калајџиев, Гордан.2006. Право на правична постапка, Политичка мисла број 13
Robert, Reiner. 200. The politics of the police. Third edition. Oxford. Oxford University press.

Закони, подзаконски акти меѓународни документи и извештаи

Закон за азил и привремена заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 54/ 13 (пречистен текст), 101/15 и 152/15)

Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ број 169/15)

Закон за возила („Службен весник на Република Македонија“ број 140/08, 53/11, 123/12, 153/12, 70/13, 164/13, 138/14, 154/15 и 192/15)

Закон за гранична контрола („Службен весник на Република Македонија“ број 171/10; 41/14 и 148/15)

Закон за даночна постапка, („Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/2006; 88/2008; 159/2008; 105/2009; 133/2009; 145/2010; 171/2010; 53/2011; 39/2012; 84/2012; 187/2013; 15/2015; 97/2015; 129/2015 и 154/2015.

Закон за заштита од пушењето („Службен весник на Република Македонија“ број 36/95, 70/03, 29/04, 37/05, 103/08, 140/08, 35/10, 100/11 и 157/13)

Закон за јавна чистота („Службен весник на Република Македонија“ број 111/08, 64/09, 88/10, 114/10, 23/11, 53/11, 80/12, 163/13, 44/15 и 147/15)

Закон за јавните собири („Службен весник на Република Македонија“ број 55/95, 19/06, 66/07 и 152/15)

Закон за кривичната постапка (“Службен весник на Република Македонија” број 150/10, 51/11)

Закон за личната карта („Службен весник на Република Македонија“ број 25/13, пречистен текст)

Закон за оружјето („Службен весник на Република Македонија“ број 142/10, 158/11, 119/13, 164/13, 152/15 и 193/15)

Закон за полиција („Службен весник на Република Македонија“ број 114/06, 145/12, 41/14 и 33/15)

Законот за прекршоците („Службен весник на Република Македонија“ број 124/15)

Законот за прекршоците („Службен весник на Република Македонија“ број 62/06 и 51/11)

Закон за прекршоците против јавниот ред и мир („Службен весник на Република Македонија“ број 66/07 и 152/15)

Закон за приватно обезбедување („Службен весник на Република Македонија“ број 166/12, 164/13, 148/15 и 193/15)

Закон за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето на граѓаните („Службен весник на Република Македонија“ број 36/92, 12/93, 43/00, 66/07, 51/11 и 152/15)

Закон за спречување на насилството и недостојното однесување на спортските натпревари („Службен весник на Република Македонија“ 89/04, 142/08, 135/11, 27/14 и 154/15)

Закон за странците („Службен весник на Република Македонија“ број 35/06, 66/07, 117/08, 92/09, 156/10, 158/11, 84/12, 13/13, 147/13 и 148/15)

Кодекс на полициска етика. Скопје, Министерство за внатрешни работи, 2004

Европската конвенција за човекови права, Совет на Европа, 1950

Кодекс за однесување на лица одговорни за примена на законот. Code of Conduct for Law Enforcement Officials. Генерално собрание на ОН, Резолуција 34/169, 1979

Правилник за начинот на вршење на полициските работи (“Службен весник на Република Македонија” бр. 149/07, 110/11 и 117/14)

Устав на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” број 52/91, 01/92, 31/98, 91/01, 84/03, 107/05)

Државен завод за статистика на РМ, <http://www.stat.gov.mk/OblastOpsto.aspx?id=13> (страница посетена на 18.2.2016г).

Министерство за внатрешни работи на РМ, Аналитичкиот извештај за јавен ред и мир, достапен на <http://www.mvr.gov.mk/ShowAnnouncements> (страница посетена на 14.04.2015г)

Пресудата на Врховниот суд Кзз бр. 57/2009

Associate Professor Stojanka Mircheva PhD³⁹

Zaklina Prosaroska PhD⁴⁰

**CHALLENGES AND DILEMMAS REGARDING THE POLICE WORK IN
THE IMPLEMENTATION OF THE LAW ON MISDEMEANORS**

UDK 35.076.7: (351.74.076(497.7))
1.02 Review Article

Abstract

Taking into account the specificity, the role and scope of the police work, primarily expressed through preventive and repressive policing component in preventing and detecting violations of offenders, subject of matter for this article will be the police actions in cases of certain violations. Also the focus will be on the challenges facing the police in dealing with the Law on Misdemeanors. The analysis is aimed at police actions in relation to offenses for which the police is obliged to propose to the perpetrator one of the expedited procedures, especially the normative insufficiency and effects on the realization of citizens' rights. A special subject of interest is the police actions in the implementation of the Law on Misdemeanors against the Public Order and Peace (ZPPJRM), primarily due to the specificity of the type of the misdemeanors that strongly reflect on the quality of the normal way of life and work of the citizens.

Key Words: misdemeanors, police, expedite procedures, public order and safety

³⁹ Associate Professor, University Ss."Kliment Ohridski" - Bitola, Faculty for Security Sciences - Skopje

⁴⁰ Senior Police Advisor in the Agency for Public Safety, Ministry of Interior of Republic of Macedonia